

СТАНОВИЩЕ

относно Дисертационния труд

ТЕЛЕВИЗИОННО ОТРАЗЯВАНЕ НА ОЛИМПИЙСКИ ИГРИ - ПСИХОЛОГИЧЕСКИ АСПЕКТИ

на

ВАСИЛЕНА ПАВЛОВА МАТАКИЕВА

за получаване на образователната и научна степен „**ДОКТОР**“

Област на Висше образование 7. *Здравеопазване и Спорт*,

Професионално направление 7.6 *Спорт*

*Научна специалност Теория и методика на физическото възпитание и
спортната тренировка (вкл. Методика на ЛФК)*

Докторска програма *Спортна психология*

Научен ръководител - **Проф. Татяна ЯНЧЕВА, ДН**

Становището представя **Проф. Ю. МУТАФОВА-ЗАБЕРСКА**

Приех участието в Научното жури за оценка на Дисертационния труд на **ВАСИЛЕНА МАТАКИЕВА** с голям интерес и очаквания за нова, актуална информация от един утвърден, авторитетен професионалист, достоен представител на нашата Алма Матер, навлязла в богатата, безкрайна територия на **спортния ТиВи-свят**, представящ ни вълнения, към които всички ние - и спортисти, и неспортуващи - ставаме съпричастни и (често) дълго ги преживяваме... Докторатът е мащабен труд, изключително постижение от „*змурването*“ в периодичния печат в симбиоза със социалните условия - една среща с непозната, уникална информация, с уникално значение, с нови, винаги актуални сведения, чиято същност отразява професионалния статус и отговорност - комплексната мотивираност за творческа реализация на Василена Матакиева като спортен журналист с богат, спортно-състезателен опит, с високо образователно ниво, получила и обществено признание.

Представеният труд е посветен на **особено значими и актуални проблеми** - с „поглед“ към отразяването на Олимпийските игри от психологична гледна точка/аспект. В. Матакиева ни поднася оригинални, от нашето Олимпийско „*вчера*“ свидетелства, които до днес са били в „*сянката*“ на професионалното ни „*битие и страдания*“. В този смисъл

не мога да не споделя развълнувалото ме, хронологично проследяване на Летните Олимпийски игри от Първите до 2016 г.: учехме и за мястото/континента на провеждане, и за града-домакин, помним и събития от случилите се през нашия съзнателен живот Игри... Но днес този, първи по рода си труд ни информира за неподозирани детайли в развитието и на средствата за медийно отразяване, и с особености на спортно-технологичното развитие на ефирното излъчване, и с други усъвършенствания, вкл. със съпътстващите процеса напрежение, тревожност, стрес,...

Достойнствата на труда се определят от разглеждането на редица психични конструкти/акценти, които не сме срещали в родните НИР.

Предметът на изследване е изключително актуален, значим, респектиращ и новаторски - „на пръсти“ се броят авторите, отразили в публикациите си проблеми, свързани с телевизионното отразяване на Олимпийските игри.

Гносеологичният спектър на труда обхваща и осмисля съдържателни характеристики на медийната среда като информационни, познавателно-образователни, морални и културни, структурирани според изискванията.

Оптималният обем на Дисертацията (144 с.) е структуриран в три Глави, с прецизно онагледен текст (36 илюстрации - 15 фигури и 21 таблици) и 3 Приложения; анализът на получените данни е обобщен в пет Извода и три Препоръки, с висока цитационна активност по представените в Списъка литературни източника (150 източника - 130 заглавия на латиница, 20 на кирилица).

Теоретичната постановка на проблема (Глава Първа, 32-65 стр.) заслужава висока положителна оценка. Представена е спецификата на работната среда в спортната журналистика. Приоритетна и компетентна оценка Авторката дава на различни документи, решения и модели, проследявайки ги в широкия времеви аспект, от самото Начало на ОИ. и, целящи както оптимизиране на медийното отразяване на ОИ, така и овладяването на стрес-факторите при изпълнението на функциите на екипа. литературата представя новопознаващото се знание с точен и ясен, професионален език - в Телевизионния ефир се усещат, понякога многопосочните „повеи“ от „Духът на времето“, са осмислени съобразно конкретната международна

обстановка - убедителен израз на творческия потенциал на Автора с ерудиция и изключителен професионализъм.

Авторът анализира исторически събития, световния опит по разглежданите проблеми - проличава вложеният личностен смисъл – „*прозира*“ субективната оценка, отношението, преживяването, интериоризирането на факти и събития, на системата от неочаквани явления, но отразени обективно благодарение на собствения опит, компетентността на Автора.

Съществен приносен момент при направения динамичен исторически преглед на особеностите в протичането на Олимпийските ТВ-предавания е позволил на творческия тандем *Научен ръководител и Докторант* да изведат и обособят към установените до момента четири „условни периоди“ на ТВ-предаванията още един – пети период.

Задълбоченият анализ на историческите и технологични промени в динамика със специфичните изисквания към журналистите често пораждат напрежение, тревожност, възникват различни стрес-фактори при организацията и провеждането на Игрите, както и стратегиите за справяне със стрес.

Методологията на проведеното изследване е брилянтно изчистена – Авторката се е съобразила с направените препоръки при вътрешното обсъждане на труда.

Анализирайки нови факти, напр., титлата „*Олимпийска телевизия*“, Авторът ги обяснява като „*рожби*“ на конкуренцията между ТВ-гигантите в Америка...

Своеобразни “битки“ между ТВ-те водят до разгръщане на маркетингова стратегия, залегнала в основите на организирането на ОИ до днес.

Множеството факти, свързани с ТВ-отразяването на Игрите, успешно са издирени от оскъдните (за над 120-годишната история на ОИ) източници.

От архивите са „извадени“ и анализирани политически и личностни проблеми на участващите ТВ-специалисти в опитите за постигане на оптимума на тяхното взаимодействие. Докторантката представя процеса по създаване на коментаторската система наред с **журналистическите акредитации**, чиито представители играят

различни роли: 1) супервайзори, продуценти, коментатори; 2) оператори, техници, технически персонал; 3) поддържащ персонал (с най-много възможности).

Авторката ни запознава със значимостта на редица съпътстващи ОИ спортно-педагогически, социално-психологични, икономически и др. проблеми (спонсорство „приходи, капитали за МОК, станали ТОП-програми“ от 1984), както и с процесите на реорганизация на Игрите на Летни и Зимни .

Своеобразни “битки“ между ТВ-те водят до разгръщане на нова маркентигова стратегия с бизнес-принципите, залегнали в основите на ОИ до днес. Много са представените факти за ТВ-отразяването на ОИ, успешно издирени от сравнително оскъдните (за над 120-годишната история на ОИ) публикации, подложени на теоретичен, системно-структурен и психологичен анализ.

Задълбоченият анализ на историческите и технологични промени в динамика със специфичните изисквания към журналистите често пораждат напрежение, тревожност, възникват различни стрес-фактори при организацията и провеждането на Игрите, както и стратегиите за справяне със стрес.

Експерименталната част на изследването (**Глава Втора, 66-76!**) коректно поставя **Целта и задачите**, свързани с представените три работни хипотези. **Предмет и обект на изследване** - разкриване спецификата на спортната журналистика (36 лица) отразява ЛОИ в Рио де Жанейро, 2016 г. **Методическият инструментариум** представя комплексната методика, осигурила интегрален подход за извличане на нужната информация на основата на представения **хипотетично-теоретичен модел** с три хипотези: проверка на съществуващи **специфични стрес-фактори** в работната среда, тяхното влияние върху **предпочитаните стратегии за справяне със стреса** и **влиянието на увереността** върху стратегиите, свързани с проучване на основните стрес-фактори, нивата на тревожност и предпочитаните от журналистическите екипи стратегии за справяне със стреса. Получените данни са подложени на статистическа обработка – корелационен и факторен анализ.

Анализът на получените резултати (Глава Трета) разкрива теоретичния и практико-приложен принос, свързан с основните работни понятия, „*пречупени*“ през спецификата на журналистическата дейност. Установени и анализирани са причините

да тревожността, източниците на стрес и предпочитаните стратегии за справяне със стреса.

Направените **Изводи и Препоръки** са следствие от обобщението на получените резултати.

Авторефератът съдържа основната структура на Доктората с основните приноси на изследването, прилага списък на две самостоятелни публикации по темата на Дисертационния труд. Данните за кариерното развитие на **Василена Матакиева**, отразени в нейното “о”, я очертават като амбициозен, всеотдаен изследовател, постигнал баланс между професията и личния й живот.

Заключение:

Дисертационният труд на Василена Матакиева на оригиналната, нова тема **ТЕЛЕВИЗИОННО ОТРАЗЯВАНЕ НА ОЛИМПИЙСКИ ИГРИ - ПСИХОЛОГИЧЕСКИ АСПЕКТИ** има висока практико-приложна стойност и напълно отговаря на съвременните критерии и високите изисквания на докторската степен, за получаване на положителна оценка, благодарение на своята актуалност, оригиналност, задълбочен теоретичен анализ и новаторски характер, както и с високата значимост на получените резултати. Практико-приложната и социална значимост на труда е несъмнена.

Получените резултати имат значима стойност в областта на психологичните проблеми на спортната журналистика. Така осъществено отразяване на ОИ ми дава основание да Предложа с убеденост на уважаемите членове на Научното жури, да присъдят на **ВАСИЛЕНА МАТАКЕВА** образователната и научна степен „**ДОКТОР**”.

09. 02. 2023.

Проф. Ю. Мутафова-Заберска

O P I N I O N
about the Dissertation
TELEVISION COVERAGE OF OLYMPIC GAMES -
PSYCHOLOGICAL ASPECTS

on

VASILENA PAVLOVA MATAKIEVA

for obtaining the educational and scientific degree "DOCTOR"

Department of Higher Education 7. Health Care and Sports,

Professional direction 7.6 Sport

Scientific specialty theory and methodology of physical education and sports training (incl.
methodology of PE)

Doctoral program Sports Psychology

Research supervisor - Prof. Tatyana YANCHEVA, PhD

The opinion is presented by - Prof. J. MUTAFOVA-ZABERSKA

It is an honor for me to participate in the Jury for the evaluation of the Dissertation work of Master VASILENA MATAKEVA. I was waiting with great interest for the new, up-to-date information from an established, authoritative professional, a worthy representative of our Academy, who entered the rich, endless territory of the sports, Olympic TV-world. The presented events in the development of the Olympic Movement cause excitement to which all of us - both athletes and non-athletes, every curious reader - become empathetic (and will often and long experience them...). Before us is a large-scale work - an extraordinary achievement from the "immersion" of Avgora in circumstances unknown to us, incidents, episodes, real sensations, etc. in the periodical periodical press in symbiosis with international conditions. The work meets us with unique information about OI, with a unique meaning, with current decisions, the essence of which reflects the professional status and responsibility - the complex motivation for creative realization of Master Matakieva as a sports journalist with rich, sports-competitive experience, with a high educational level, also received public recognition.

The presented work is dedicated to particularly significant and current problems - with a "look" at the coverage of significant and unknown moments of the Olympic Games from a psychological point of view. Matakeva presents us with original testimonies from our Olympic "yesterday", which until today were in the "shadow" of our professional and personal lives. In this sense, I cannot but share my excited, chronological tracing of the Summer Olympic Games

from the First to 2016: we studied and knew about the venue/continent, about the host city, we also remember events from the Games that happened in our conscious life... But today, this work, the first of its kind, informs us about unsuspected details in the development of the means of media coverage, and with a number of features of sports-technological improvement, with the development and modernization of broadcast broadcasting, and others, incl. with the accompanying tension, anxiety, stress... In this sense, I cannot but share my excited, chronological tracing of the Summer Olympic Games from the First to 2016: we studied and knew about the venue/continent, about the host city, we also remember events from the Games that happened in our conscious life...

The merits of the work are determined by the examination of a number of mental constructs/accents that we have not encountered in the native editions.

The subject of research is extremely current, significant, respectful and with innovative approaches - the authors who reflected on problems related to the television coverage of the Olympic Games can be counted "on the fingers".

The epistemological spectrum of work encompasses and makes sense of content characteristics of the media environment such as informational, cognitive-educational, moral and cultural, structured according to requirements. The optimal volume of the Dissertation (144 p.) is structured in three Chapters, with precisely illustrated text (36 illustrations - 15 figures and 21 tables) and 3 Appendices. The analysis of the obtained data is summarized in five Conclusions and three Recommendations, with high citation activity on the 150 literary sources presented in the List (130 titles in Latin, 20 in Cyrillic).

The theoretical formulation of the problem (Chapter One) deserves high praise. The specifics of the working environment in sports journalism are presented. The author gives a priority assessment to documents, decisions, models, tracking them in the wide time range - from the very beginning of the OI, aiming both to optimize the media coverage of the OI, and to master the stress factors arising when performing the team's functions. the literature with erudition and exceptional professionalism presents the newly emerging knowledge with precise and clear, professional language - on the TV air you can feel, sometimes the multidirectional "sweeps" from the "Spirit of the Times" are understood according to the specific international situation - a convincing expression of the author's creative potential.

In an in-depth analysis of the data on the course of the Olympic TV broadcasts, the creative tandem of the Research Supervisor and the Doctoral Student led to the established four "conditional periods" of the TV broadcasts and singled out another, fifth period - a significant contributing moment. The in-depth analysis of historical and technological changes in dynamics with the specific requirements for journalists often give rise to and intensify tension, anxiety, various stress factors arise during the organization and conduct of the Games.

The research methodology is brilliantly clean. The final design of the work is in accordance with the recommendations made during the internal discussion. The experimental part of the work (Chapter Two) correctly sets the goal and tasks, logically deduced with the presented three working hypotheses. The object of research are 36 individuals reflecting the Letni OI in Rio de Janeiro (2016).

The methodological toolkit presents a complex methodology that provides an integral approach for extracting the necessary information based on the presented hypothetical model: verification of existing specific stress factors in the work environment, their influence on the preferred strategies for dealing with stress and the influence of confidence. An examination of the main stressors, anxiety levels and preferred coping strategies of journalistic teams. The obtained data are subjected to statistical processing.

Analyzing new facts, e.g., the title "Olympic TV", the Author explains them as "offspring" of the competition between the TV giants in America... A kind of "battles" between the TVs lead to the deployment of a marketing strategy, which lies in the foundations of the organization of the Olympic Games to this day. The many facts related to the TV coverage of the Games have been successfully sought from the scarce (for the over 120-year history of the Olympic Games) sources. Political and personal problems of the participating TV specialists were "extracted" from the archives and analyzed in an attempt to achieve optimal interaction between them. The doctoral student presents the process of creating the commentary system along with journalistic accreditations, whose representatives play different roles: 1) supervisors, producers, commentators; 2) operators, technicians, technical personnel; 3) support staff (with the most capabilities).

The author introduces us to the significance of a number of accompanying OI sports-pedagogical, social-psychological, economic, etc. problems (sponsorship "income, capital for the IOC, which became TOP-programs" since 1984), as well as with the processes of

reorganization of the Summer and Winter Games. A kind of "battles" between TVs lead to the deployment of a new marketing strategy with the business principles that have been the basis of OI to this day. There are many presented facts about the TV coverage of OI, successfully searched from the relatively scarce (for the over 120-year history of OI) publications, subjected to theoretical, systemic-structural and psychological analysis...

Conclusion: The world experience of the problems under consideration has been analyzed - the personal meaning embedded in the approach is evident - the subjective but competent assessment of the Author "sees through". It reveals the attitude, experience, interpretation of facts, unexpected events, of the system of new phenomena, reflected, however, objectively, thanks to the Author's own experience and the high significance of the obtained experimental results.

The dissertation work of Vasilena Mataneva on the original topic TELEVISION COVERAGE OF THE OLYMPIC GAMES - PSYCHOLOGICAL ASPECTS has a high practical-applied value and fully meets the modern criteria and the high requirements of the doctoral degree, to receive a positive evaluation, thanks to its relevance, originality, in-depth theoretical analysis and innovative character, as well as with the high significance of the obtained results. The practical-applied and social significance of work is undoubted. The obtained results have a significant value in the field of psychological problems of sports journalism. Thus, the coverage of the OI gives me the reason to propose with conviction to the respected members of the Scientific Jury, to award VASILENA MATAKEIVA the educational and scientific degree "DOCTOR".

09. 02. 2023.

Prof. J. Mutafova-Zaberska